

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM (MPP)

Školní rok 2018/2019

Obsah:

- Úvod (charakteristika školy, cíle programu, cílové skupina, obecné zásady MPP)
- Řízení a realizace preventivních aktivit
- Vzdělávání, informování učitelů
- Informování rodičů a žáků
- Spolupráce se specializovanými institucemi a odborníky
- Primární prevence v rámci výuky na ZŠ
- Primární prevence mimo výuku na ZŠ
- Aktivity v rámci školy
- Přílohy (školní program proti šikaně, krizový plán I., II.)

Zpracovala: Mgr. Jana Benešová, školní metodik prevence
Bory, dne

UVOD

1. Charakteristika školy

Jsme úplnou venkovskou základní školou s 1. až 9. postupným ročníkem, v každém ročníku máme po jedné třídě. Spádové obce školy jsou Bory, Vídeň, Sklené nad Oslavou, Radenice a Rousměrov. Nepravidelně se do školy hlásí i žáci z jiných obcí /Jívoví, Krásněves, aj./ Škola zahrnuje jako součást školy základní školu, mateřskou školu, školní družinu a školní jídelnu. Kapacita základní školy je 225 žáků, mateřské školy 50, školní družiny 30 žáků a školní jídelny 255 stravovaných. Ve školním roce 2018/2019 naši základní školu navštěvuje 160 žáků.

Ke svému provozu škola využívá tyto budovy:

- budova základní školy
- budova tělocvičny napojená na budovu školy
- školní jídelna v budově obecního úřadu
- budova mateřské školy

Škola dále využívá další prostory:

- sportovní hřiště za školou
- běžecskou dráhu na 60 m
- doskočiště pro skok daleký
- víceúčelové hřiště
- přírodní učebnu
- školní zahradu

Ve škole je devět kmenových tříd a odborné učebny (učebna fyziky a chemie, školní dílny, cvičná kuchyň a počítačová učebna). Na každém patře je učitelům k dispozici jedna učebna vybavena interaktivní tabulí, dále je možno využívat na každém patře pojízdný stůl s počítačem a dataprojektorem. Dále jsou ve škole samostatné prostory pro školní družinu. Na velmi dobré úrovni je také zázemí pro učitele. Mají k dispozici prostornou sborovnu s třemi počítači připojenými na internet a řadu kabinetů. Ke styku s veřejností slouží učitelům i vedení školy jednací místnost. Třídy jsou vybaveny moderním a účelovým nábytkem. V učebnách 1. stupně jsou v části tříd koberce, které se průběžně obnovují. Ve škole je kvalitní hygienické zázemí (WC, sprchy v prostorách tělocvičny).

Odpočinková činnost žáků je zabezpečena dostatečným pohybem na chodbách a za příznivého počasí na hřišti za školou. Na obou hlavních chodbách jsou umístěny stoly na stolní fotbal. Na chodbě prvního stupně je nainstalována umělá horolezecká stěna. Na chodbách prvního stupně jsou na podlaze nalepeny hry (panák, čokoláda, piškvorky). V zadní části chodby prvního stupně je umístěn nově kulatý ping-pongový stůl. Za dveřmi směrem k tělocvičně visí boxovací pytel. Na druhém stupni jsou na několika místech odpočinkové kouty se sedacími soupravami. Do suterénu byl umístěn ping-pongový stůl (získaný ze soutěže VŠICHNI ZA STŮL), který mohou žáci využívat ve volných chvílích, kdy čekají na zahájení školní výuky, nebo ve volných čekacích hodinách.

Na hřišti mohou žáci využívat dva venkovní pingpongové stoly, dětské prolézačky a houpáčky, přírodní učebnu, basketbalové hřiště a další prostory. Prostory školního hřiště jsou žákům přístupné od ranních hodin do ukončení odpoledního vyučování (i zasít'ované fotbalové hřiště, které odemyká a zamyká pan školník)

V součinnosti se zřizovatelem je zažádáno v rámci projektů a dotací o dobudování odborných učeben v půdních prostorách.

2. Cíle programu

MPP je celoroční program zaměřený na osobnostní a sociální rozvoj, na výcvik v sociálně komunikativních dovednostech dětí a na vyplnění jejich volného času. Je určen pro žáky, jejich rodiče a pro všechny pracovníky školy.

Zasahuje výchovnou i naukovou složku vzdělávání během celého školního roku a vede k pozitivnímu ovlivňování klimatu třídy, k zdravému životnímu stylu, ke změně motivace žáků a pedagogů a ke změnám vyučovacích metod.

Zvýšenou pozornost věnuje dětem s problémovým vývojem a rizikovým chováním.

3. Cílové skupiny

žáci prvního stupně

žáci druhého stupně

pedagogičtí pracovníci (popř. nepedagogičtí)

rodiče

4. MPP a jeho zásady

Náš MPP je zaměřen na prevenci, evidenci a eliminaci rizikového chování žáků podle Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, MŠMT č.j.:21149/2016, Metodické doporučení k primární prevenci chování 21291/2010-28 a Vyhlášky č. 72/2005 sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních.

Preventivní program zahrnuje výchovnou a naukovou složku vzdělávání během školního roku. S MPP jsou seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci, kopie je umístěna ve sborovně a u ŠMP. Aktuální informace jsou průběžně sdělovány třídním učitelům. Žáci budou seznámeni průběžně s MPP prostřednictvím třídních učitelů.

Obecné zásady MPP (všichni učitelé popř. nepedagogičtí pracovníci)

Vytvářet příjemné a klidné mikroklima školy

Vytvářet optimální podmínky pro vzdělávací proces

Včas odhalovat poruchy vývoje, učení a chování u žáků

Soustavně a pečlivě sledovat vývojové a individuální potřeby žáků

Posilovat zdravou sebedůvěru žáků

Učit žáky překonávat problémy a zátěžové situace

Rozlišovat hierarchii hodnot

Navázat úzký kontakt mezi školou a rodiči

Propagovat a nabízet dětem sport i jinou zájmovou činnost pro smysluplné využití volného času (kroužky a zájmové útvary školy)

Ujasňovat žákům nenásilnou formou smysl života

ŘÍZENÍ A REALIZACE PREVENTIVNÍCH AKTIVIT

Samotné optimální klima ve škole, důvěra a pocit bezpečí jsou základem prevence a lze je realizovat s podporou vedení školy a celého pedagogického sboru.

Za realizaci MPP zodpovídá školní metodik prevence (ŠMP), který koordinuje práci jednotlivých učitelů popř. externích spolupracovníků. ŠMP se podílí na analýze současného stavu a zároveň na řešení jednotlivých problémů. O průběhu naplňování MPP informuje vedení školy a spolu s ním pravidelně vyhodnocuje aktuální situaci ve škole.

VZDĚLÁVÁNÍ, INFORMOVÁNÍ UČITELŮ

Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá v rámci aktuální nabídky seminářů DVPP. Seminářů se zúčastňuje nejen ŠMP a výchovná poradkyně, ale dle zájmu a potřeby i další pedagogové, zejména pak třídní učitelé. Poznatky získané na seminářích jsou individuálně využívány a dále předávány ve výuce a ostatních aktivitách. ŠMP spolupracuje s vedením školy, třídními učiteli, ostatními pedagogy, rodiči a institucemi.

INFORMOVÁNÍ RODIČŮ A ŽÁKŮ

žakovská knížka, informační letáky
třídnické chvílky
konzultační hodiny ŠMP, VP
třídní schůzky a plenární zasedání SRPDŠ
internetové stránky školy
besedy a aktivity s preventivní tematikou
výstavky žakovských prací

SPOLURPÁČE SE SPECIALIZOVANÝMI INSTITUCEMI

Pedagogicko-psychologická poradna a Speciálně pedagogické centrum Vysočina,
pracoviště Žďár nad Sázavou
okresní metodik prevence
Policie ČR, Městská policie Žďár nad Sázavou
Policie ČR Jihlava
kurátor
lékaři
OSPOD
SPEKTRUM-centrum primární prevence
SPEKTRUM-kontaktní centrum
složky IZS, ČČK Vysočina
vyhledávané e-learningové lekce

PRIMÁRNÍ PREVENCE V RÁMCI VÝUKY NA ZŠ

Základní škola Bory pracuje nyní podle ŠVP. Tento plán je dále rozpracován do konkrétních vzdělávacích plánů pro jednotlivé ročníky a předměty. Zde jsou zapracována témata vztahující se k primární prevenci.

1. stupeň

Na prvním stupni má primární prevenci na starosti třídní učitel, záleží tedy do značné míry na jeho osobnosti, jak bude pracovat, do kterých předmětů zařadí příslušná témata. Jedná se především o prvouku, přírodovědu a vlastivědu, dále pak o český jazyk, výtvarnou výchovu a tělesnou výchovu. Učitelé mají výčet témat v jednotlivých vyučovacích předmětech podle ŠVP k dispozici, jsou přiloženy v třídní knize. Mohou také využít konzultace se ŠMP.

Hlavní cíle primární prevence 1. stupně ZŠ:

vymezit základní pojmy této problematiky
vést žáky ke zdravému životnímu stylu (rodiny, lidské tělo, péče o zdraví, zdravá výživa, partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy, zdravé vztahy v rámci třídních kolektivů)
poukázat na nebezpečí kouření, alkoholu a dalších návykových látek – využití nabídky preventivních programů (Normální je nekouřit)
věnovat pozornost včasnému odhalování SPU či jiných postižení
propagace sportu a zájmových činností – viz nabídka kroužků

2. stupeň

Práce na druhém stupni je velmi náročná na koordinaci, zejména proto, aby byla zařazena a probrána všechna témata, a přitom nedošlo k jejich překrývání a přesycování žáků informacemi. S tématy z oblasti primární prevence se pracuje zejména v hodinách rodinné výchovy, výchovy ke zdraví, občanské výchovy, výchovy k občanství, přírodopisu, chemie, v českém jazyce, tělesné a výtvarné výchově. Učitelé mají výčet témat v jednotlivých vyučovacích předmětech podle ŠVP k dispozici, jsou přiloženy v třídní knize.

Hlavní cíle primární prevence 2. stupně ZŠ:

poukázat na nebezpečí drog (využít nabídku preventivních programů), návykové látky a nástrahy reklamních triků
vést žáky k péči o tělesné a duševní zdraví
nenechat si ublížit, dát přednost zdraví a životu
zaměřit se na systematickou profesní přípravu
civilizační choroby - možnosti, jak jim předcházet
závislostní chování na virtuálních drogách (sociální sítě, chat, mobilní telefony...)
dovědět se vhodně o subkulturách, nových náboženských hnutích
agresivita a její formy, domácí násilí, šikana – příčiny a prevence
osobní bezpečí, dětská krizová centra, Linka bezpečí
zdravé sexuální chování, odlišnosti
smysluplné využití volného času

Při výuce na 1. a 2. stupni lze využít **různých metod a forem práce**: besedy, přednášky, interaktivní programy, diskuse, rozhovor, soutěže, skupinové a samostatné práce, hry, dotazníky, projekty, výklad, e-learningové lekce.

PRIMÁRNÍ PREVENCE MIMO VÝUKU NA ZŠ

zajišťovat důsledné kontroly zaměřené na prevenci kouření, užívání alkoholických nápojů a návykových látek v celém areálu školy
sledovat často se opakující krátkodobé absence žáků = prevence záškoláctví
věnovat pozornost problematickým žákům nebo jednotlivcům, odhalovat asociální chování mezi žáky (šikana)
výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních
zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech
budování zdravých kamarádských vztahů a potlačování nežádoucích jevů v kolektivu
sledování jednotlivců nezařazených v kolektivu, hledání příčin vzniku jevu

AKTIVITY V RÁMCI ŠKOLY

V době mimo vyučování mají žáci možnost navštěvovat řadu zájmových útvarů. Ve škole jsou v rámci komunitní školy vedeny kroužky florbalu, sportovní příprava, miniházené, taneční, dále kroužky keramický, hudební, hry na zobcovou flétnu, kytaru, kroužek anglického jazyka, hasičský a další dle zájmu žáků. Žáci s pedagogickou intervencí pracují podle svého plánu, případně absolvují individuální hodiny s pedagogem.

V oblasti dlouhodobých projektů pokračovat v těchto aktivitách školy: Škola je členem sítě škol zabývajících se ekologickou výchovou – M.R.K.E.V.

Každoročně se zapojujeme do projektu „Zdravé zuby“, „Kouření a já“, „Normální je nekouřit“ a sportovních projektů vyhlášených časopisem Školní sport a Asociací školních sportovních klubů.

Ve škole je provozována „Komunitní škola“, která nabízí vzdělávací kurzy nejen pro rodiče, ale i pro širší veřejnost.

V letošním školním roce bychom se chtěli opět zapojit do projektu kraje Vysočina- problematika elektronické bezpečnosti. Zapojí se žáci 6.-9 ročníku formou e-learningové práce (zaměření na soutěžní kvízy) v hodinách informatiky (www.kpbi.cz).

Dobrá spolupráce s rodiči je jedním z hlavních cílů školy. Rodiče se podílejí na vedení zájmových kroužků, účastní se akcí pořádaných pro rodiče s dětmi (rukodělné činnosti, třídní tvořivá odpoledne, aj.). Rodiče jsou o dění ve škole informováni prostřednictvím vývěsní skříňky před školou a webových stránek školy. Rodiče mohou školu navštívit a informovat se

o výsledcích vzdělávání kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím a dále na pravidelných třídních schůzkách.

Při škole pracuje Sdružení rodičů a přátel dětí a školy zastoupené Radou rodičů, ve které jsou zástupci z každé třídy. Sdružení přispívá na řadu akcí pro žáky např. Den dětí, cestovné na soutěže, celoškolské projekty a další. Od ledna 2006 je zřízena Školská rada, která pracuje v tříletých obdobích.

Do školy pravidelně přijíždí pracovnice z Pedagogicko-psychologické poradny a Speciálně pedagogického centra Vysočina, pracoviště ze Žďáru nad Sázavou. Na velmi dobré úrovni je spolupráce s obcí a Obecní knihovnou Bory. Dobrou zkušenost máme např. s pořádáním knihovnických lekcí pro žáky školy, besedy se spisovateli, s pasováním prvňáčků na čtenáře apod. Dále spolupracujeme se sborem pro občanské záležitosti a kronikářem obce. Účastníme se řady kulturních a sportovních akcí pro širokou veřejnost. Spolupracujeme také s místní organizací Českého svazu ochránců přírody a TJ Družstevník Bory.

Rizikové faktory, riziková prostředí ve škole

Všechny chodby a třídy v budově školy jsou dostatečně prostorné, přehledné, učitelé, kteří mají dozor, mohou shlédnout veškeré žáky, kteří se zde v tuto chvíli pohybují. Riziko nese sportovní koutek na konci chodby (v prvním i druhém patře), kde je umístěn stůl na stolní fotbal. Žáci zde vytvářejí hloučky hrajících dětí, ostatní přihlíží hře a povzbuzují kamarády. V době polední pauzy ve dnech s odpoledním vyučováním je možná kumulace více žáků v prostorách před školní jídelnou, v šatnách v suterénu, kde žáci čekají pod dohledem pedagogického dozoru na odpolední vyučovací hodiny.

Budova školy je přístupná od začátku výuky školní družiny 6,35 (pouze po zazvonění na vstupní vchodové dveře), poté žákovský vchod odemyká dozor v šatně v 6,50. V průběhu vyučování je budova školy uzamčena, vstup pouze po zazvonění na kancelář školy.

Areál víceúčelového školního hřiště je oplocený, jsou zde dva samostatné vchody i pro veřejnost, hřiště mohou navštěvovat obyvatelé vesnice se svými dětmi, na hřišti je umístěn provozní řád hřiště. Je zde možnost setkání s cizími lidmi.

Areál školní přírodní zahrady je uzamčen, je využíván především v hodinách pracovních činností.